

Allt farligare att jobba inom Kriminalvården

Ny undersökning från SEKO:

Allvarlig utveckling inom Kriminalvården

Sex av tio kriminalvårdare upplever att det förekommer våld eller hot om våld på den egna arbetsplatsen. Lika många tycker att stressnivån har ökat det senaste året. Det visar en undersökning som SEKO – Facket för Service och kommunikation har låtit Novus Opinion göra bland förbundets medlemmar inom Kriminalvården.

SEKO har låtit Novus Opinion ställa frågor om arbetsmiljön till 2 000 av förbundets medlemmar inom Kriminalvården. Resultatet av undersökningen är nedslående.

Problem med våld och hot om våld är alltså vanligt förekommande inom Kriminalvården. En av tre kriminalvårdare tycker dessutom att arbetsmiljön har blivit sämre det senaste året. Sex av tio instämmer i att stressnivån har ökat och lika många uppger att någon är utsatt för risk i samband med ensamarbete. Varannan instämmer i att de är underbemannade vilket innebär ett hot mot säkerheten.

De anställda på häkten hör till de allra mest utsatta. Här uppger varannan att arbetsmiljön har blivit sämre det senaste året. Tre av fyra instämmer i att stressnivån har ökat, medan sex av tio tycker att de är underbemannade.

Dålig beredskap för krissituationer

Varannan kriminalvårdare i undersökningen uppger att de inte deltagit i någon beredskapsövning det senaste året. Det betyder att Kriminalvården bryter mot sina egna föreskrifter som säger att ”För att upprätthålla goda kunskaper om och skicklighet i att hantera olika former av incidenter skall beredskapsplanen övas regelmässigt, minst en gång om året.”

Enligt SEKO är det viktigt att alla kriminalvårdare ges möjlighet att öva inför krissituationer. Som krissituation räknas bland annat fritagningsförsök, gisslantagning, våld intagna emellan och våld mot personal. Genom väl genomförd övning skulle flera av dessa situationer kunna hanteras på ett säkrare sätt och många skulle kanske rent av kunna undvikas. SEKOs uppfattning är att de anstalter som inte genomför beredskapsövningar äventyrar sina anställdas liv och hälsa.

Antalet kriminalvårdare på golvet minskar - de intagna blir fler

Sverige har aldrig haft så många anställda inom Kriminalvården som i dag. Trots det uppger alltså kriminalvårdarna att underbemanningen och stressnivån ökar. Förklaringen till detta motsatsförhållande är enligt SEKO att samtidigt som antalet anställda ökar, är det allt färre som jobbar närmast de intagna. De anställda inom Kriminalvården ägnar sig allt mer åt administrativa arbetsuppgifter. Faktum är att det aldrig tidigare har funnits så få kriminalvårdare på golvet som det gör i dag.

Parallellt med denna utveckling fortsätter antalet intagna att öka. Enligt myndighetens egna

siffror är dagens klientantal det högsta på 15 år. Satsningar på övriga delar i rättsväsendet gör dessutom att prognosen för de kommande åren är att antalet klienter kommer att fortsätta öka.

Läget kommer att försämrats

SEKOs undersökning visar på en allvarlig utveckling inom Kriminalvården och värst är situationen på landets häkten. Det kan förklaras med Kriminalvårdens brist på platser. Häktena, som ju är den första anhalten för de intagna inom Kriminalvården, blir av förklarliga skäl fulla när det saknas anstaltsplatser att placera de dömda på.

I detta läge har Kriminalvårdsverket aviserat att de ekonomiska ramar som regeringen tilldelat myndigheten i höstbudgeten inte på långa vägar räcker till. Detta medför bland annat att ett antal häkten och anstalter snarast måste avvecklas. Samtidigt stoppas nybyggnationer av redan projekterade anstalter. Omkring 500 platser och ungefär lika många arbetstillfällen kan komma att försvinna.

Om prognosen blir verklighet kommer de tidigare stora problemen med överbeläggning på häkten och fängelser att återigen hamna i fokus. En naturlig följd av detta blir att kriminalvårdarnas arbetsmiljö försämrats ytterligare.

Brås rapport ger SEKO stöd

2006 kom Brottsförebyggande rådets (Brås) rapport "Hot och våld mot kriminalvårdens personal". Rapporten beställdes av den förra regeringen och bygger bland annat på en enkätundersökning. Undersökningen pekar på flera allvarliga brister inom svensk kriminalvård. Till exempel uppger omkring 40 procent av kriminalvårdarna i anstalt, häkte och transporttjänst att de drabbats av hot, trakasserier eller våld från intagna eller klienter. Flera problemområden identifierades men inga åtgärder vidtogs. Den nu aktuella undersökningen från SEKO visar att de problemområden som Brå identifierade inte bara kvarstår, de har dessutom växt i omfattning.

SEKOs krav

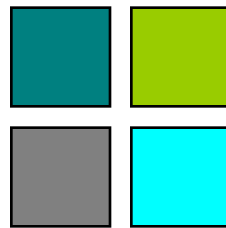
- ▶ Regeringen måste ge Kriminalvården ekonomiska garantier så att de planerade nybyggnadsprojekten kan slutföras.
- ▶ Allt ensamarbete närmast de intagna måste stoppas. Högre personaltäthet krävs.
- ▶ Alla kriminalvårdare ska genomgå beredskapsövningar minst en gång per år.

Fakta Kriminalvården och SEKOs medlemmar

SEKO har drygt 4 000 medlemmar inom Kriminalvården. De finns representerade inom hela myndigheten men arbetar främst på anstalter, häkten samt inom transporttjänst och frivård.

Novus Opinion

”Medlemmar inom kriminalvården om sin arbetsmiljö”

2009-08-25

Novus Group

Novus Group International AB (publ) genomför marknadsundersökningar, opinionsundersökningar, samhällsmätningar och värderings- och livsstilsundersökningar. Novus sätter fokus på att genomföra undersökningar där modern undersökningsteknik som Internet och SMS ersätter eller kompletterar traditionella metoder. Novus kan därmed erbjuda undersökningar som är kostnadseffektiva, snabba och precisa. Novus är i dagsläget i huvudsak verksamt på den svenska marknaden med huvudkontor på Sveavägen i Stockholm. Företaget har idag cirka 12 anställda.

Frågekonstruktion

Frågeformuläret har konstruerats av SEKO i samråd med Novus och godkändes av båda parter före datainsamlingens påbörjande

Målgrupp

Målgruppen för undersökningen har varit medlemmar i SEKO som arbetar inom kriminalvården.

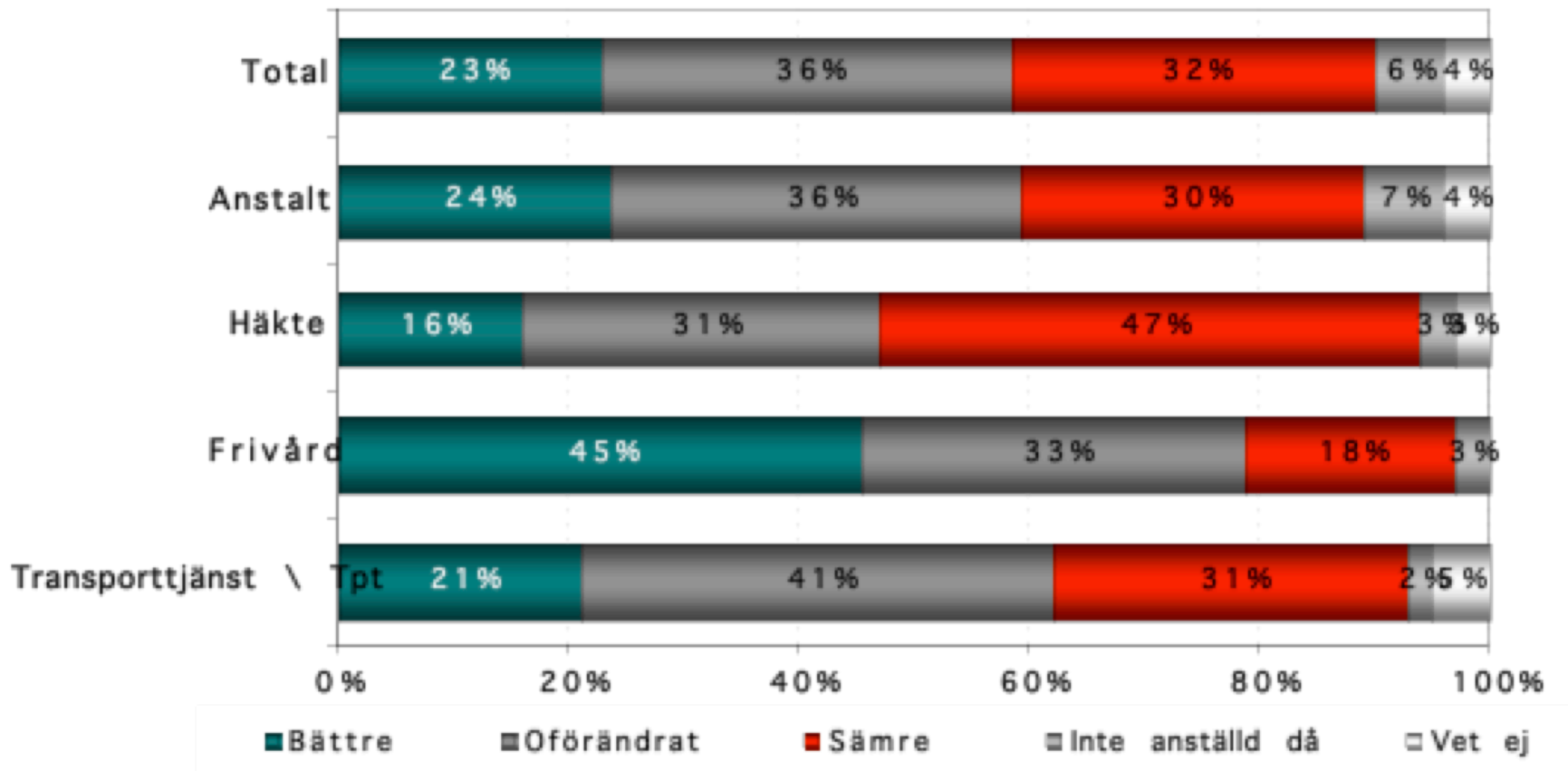
Metod

Novus Opinion har på uppdrag av SEKO genomfört intervjuer bland 2000 medlemmar upp till 65 år.

Undersökningen har genomförts bland ett representativt slumpvist urval som blivit tillfrågade via telefonintervjuer. Undersökningen genomfördes 2 april till 8 maj 2009.

En av tre tycker arbetsmiljön har blivit sämre det senaste året

Hur tycker du att arbetsmiljön varit det senaste året jämfört med tidigare år?

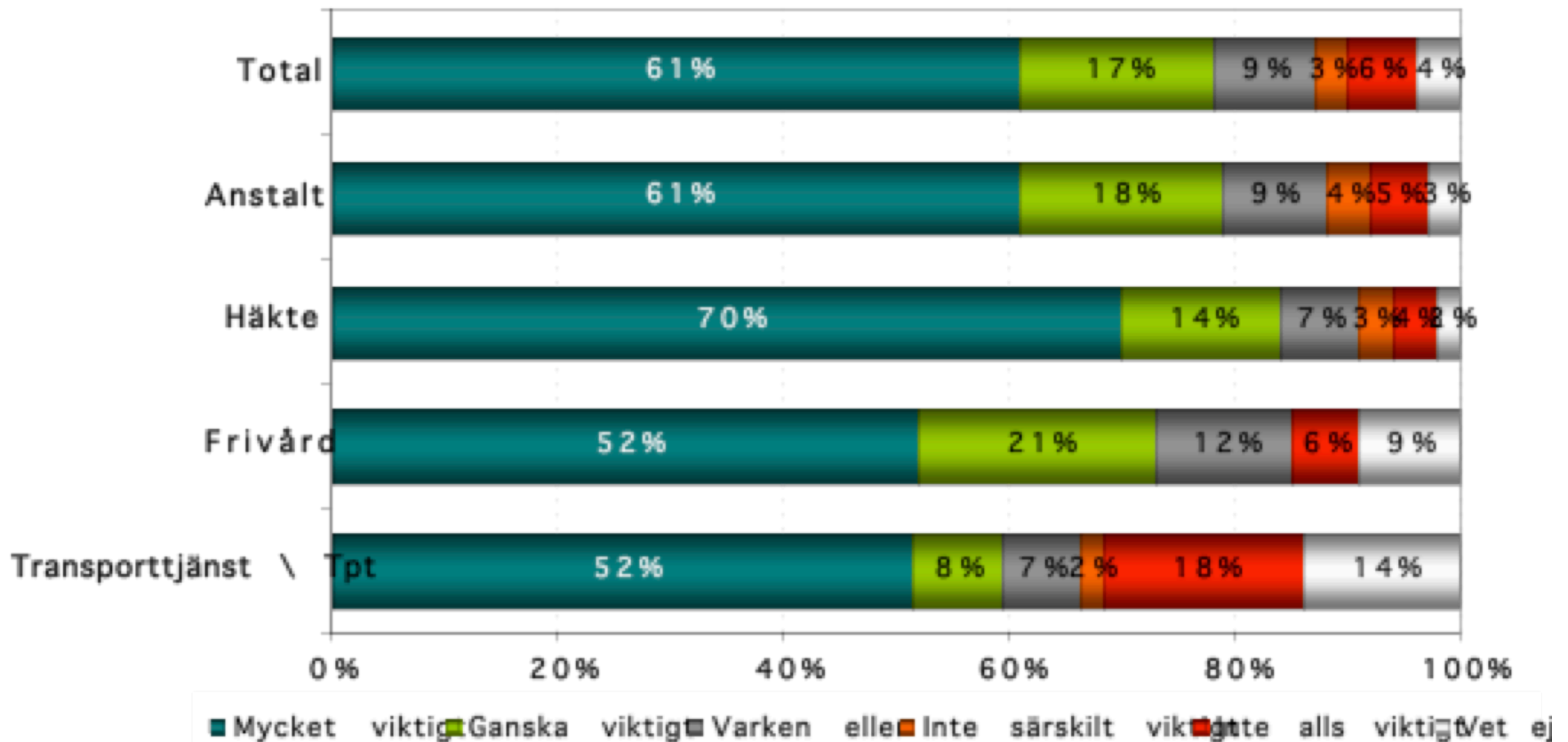

Bas: Samtliga

Fyra av fem tycker det är viktigt komma till rätta med ensamarbete

Hur viktigt är det att komma tillrätta med följande arbetsmiljöproblem?

a) Ensamarbete

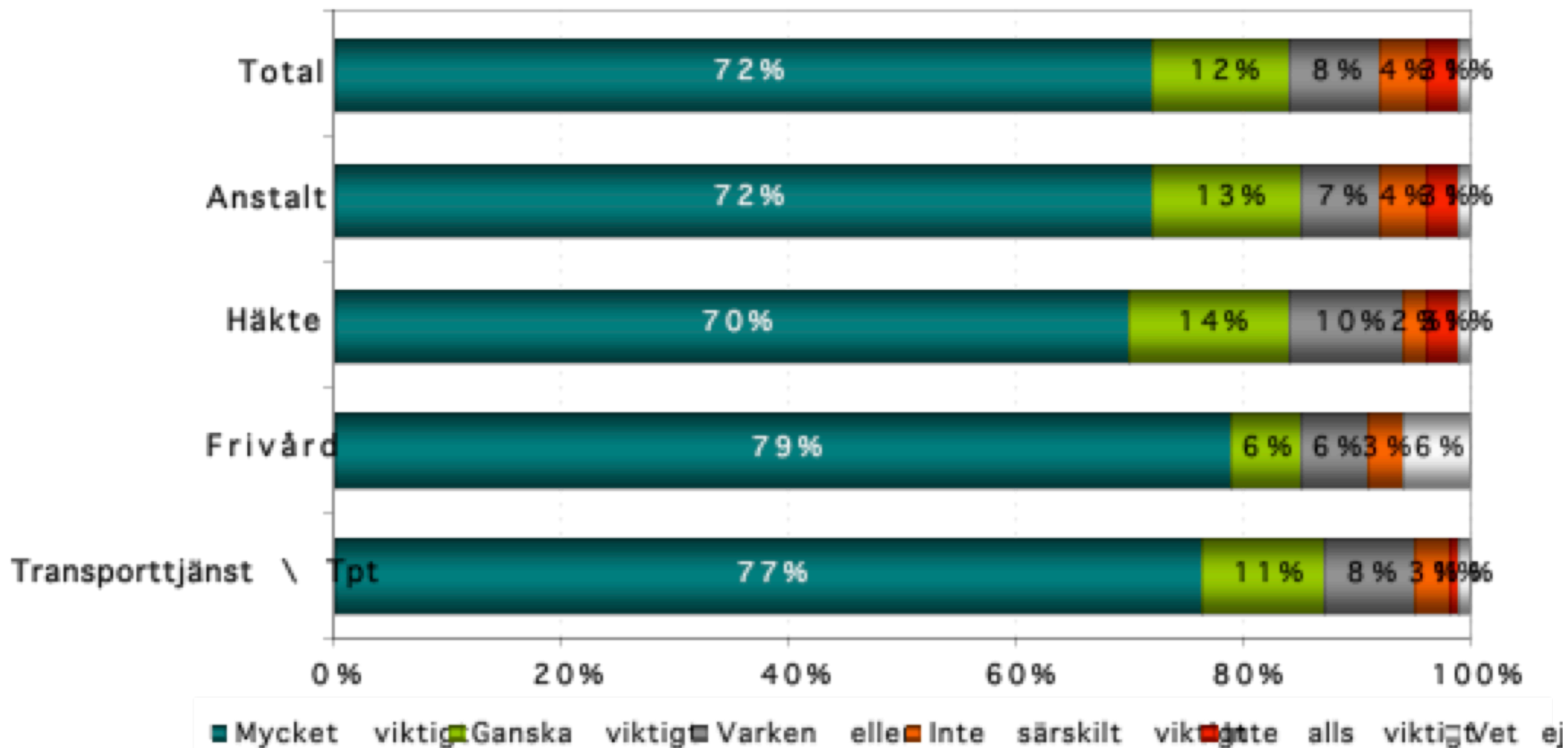

Bas: Samtliga

Drygt fyra av fem tycker det är viktigt att komma tillrätta med hot och våld

Hur viktigt är det att komma tillrätta med följande arbetsmiljöproblem?

b) Hot och våld

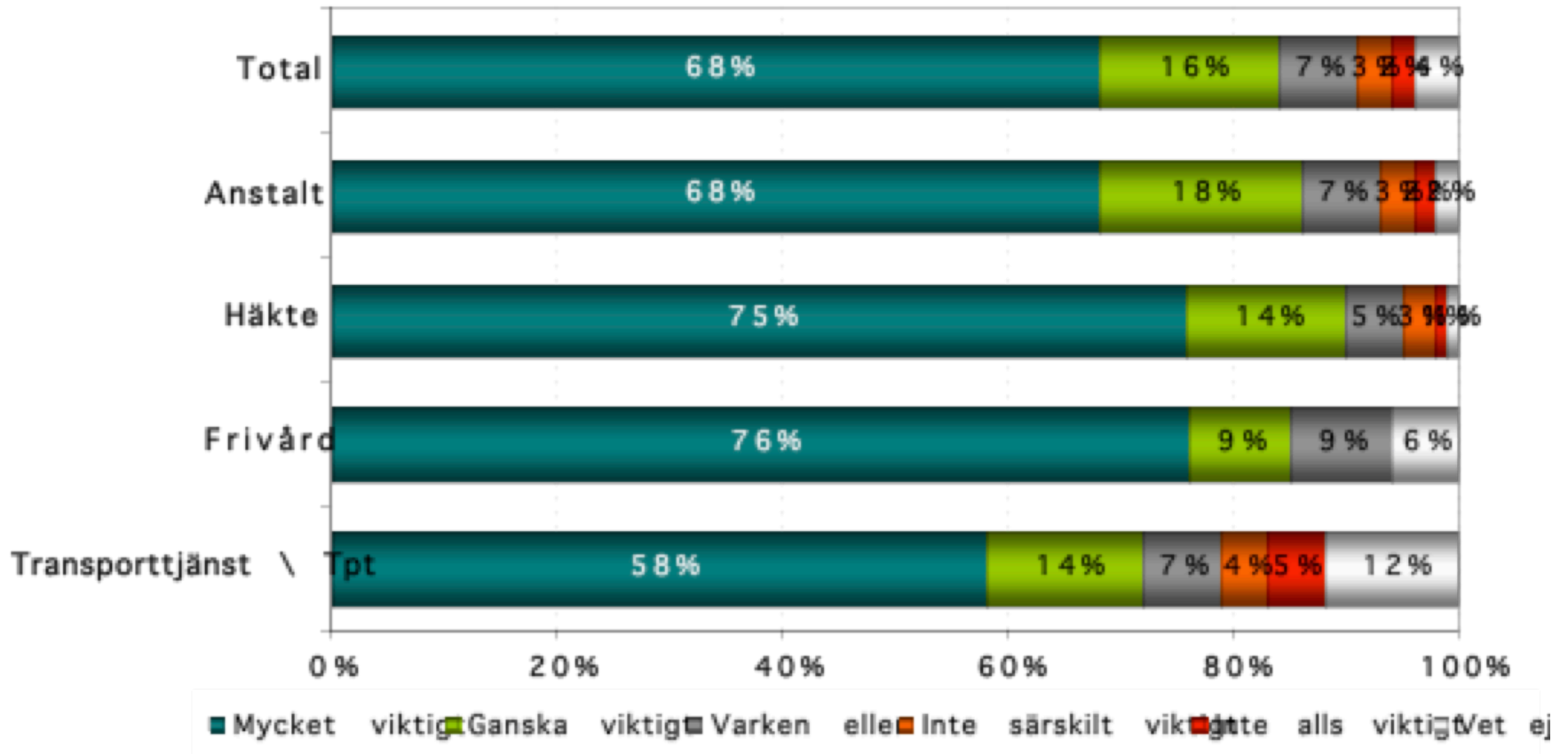
Bas: Samtliga

Drygt fyra av fem tycker det är viktigt att komma tillrätta med att allt färre vårdare ska göra allt mer

Hur viktigt är det att komma tillrätta med följande arbetsmiljöproblem?

g) Allt färre vårdare ska göra allt mer

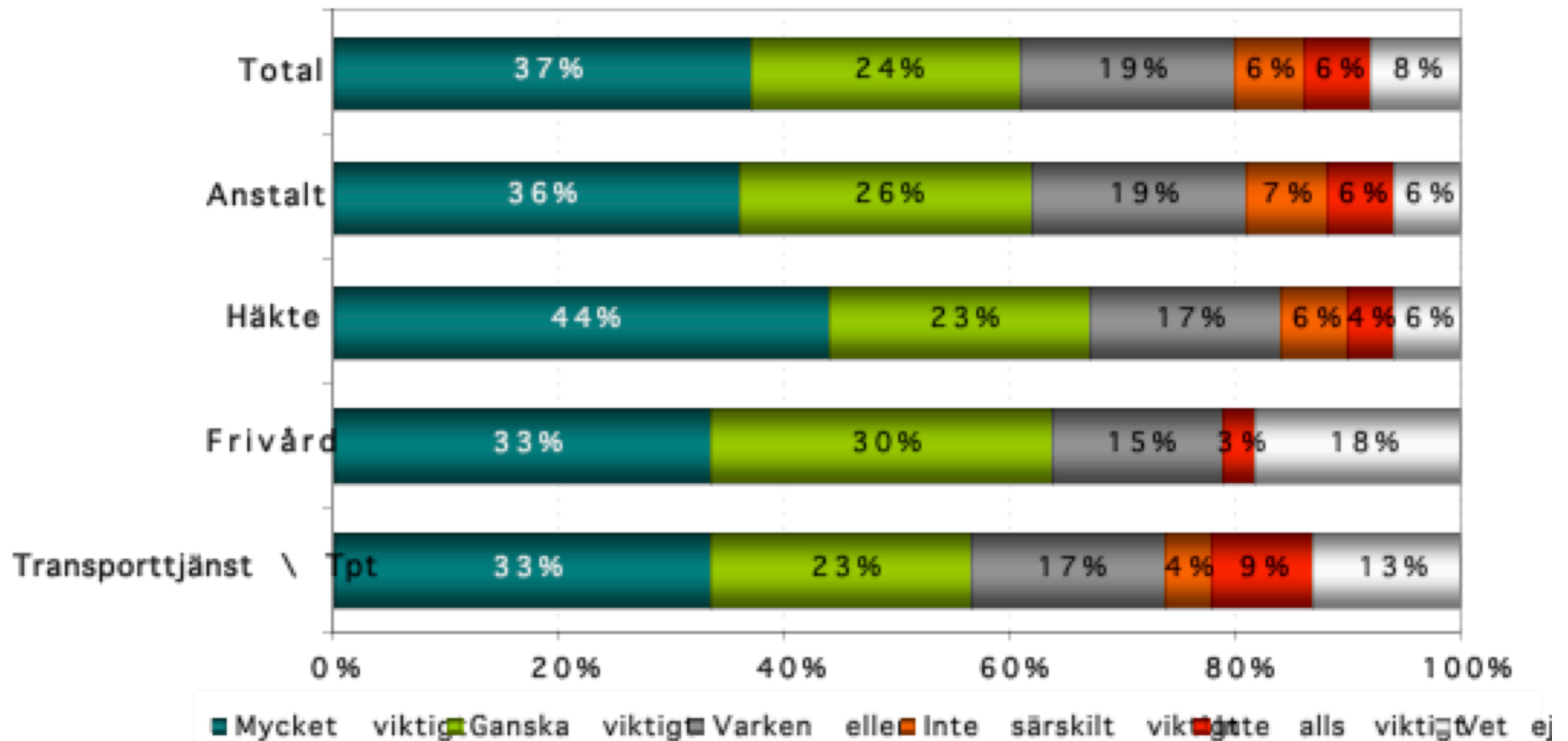

Bas: Samtliga

Varannan tycker det är viktigt att komma tillrätta med de negativa konsekvenser av den höga tekniska och fysiska säkerheten

Hur viktigt är det att komma tillrätta med följande arbetsmiljöproblem?

h) Negativa konsekvenser av den höga tekniska och fysiska säkerheten

Bas: Samtliga

Allt färre vårdare ska göra allt mer samt hot och våld ses som de viktigaste arbetsmiljöfrågorna att prioritera

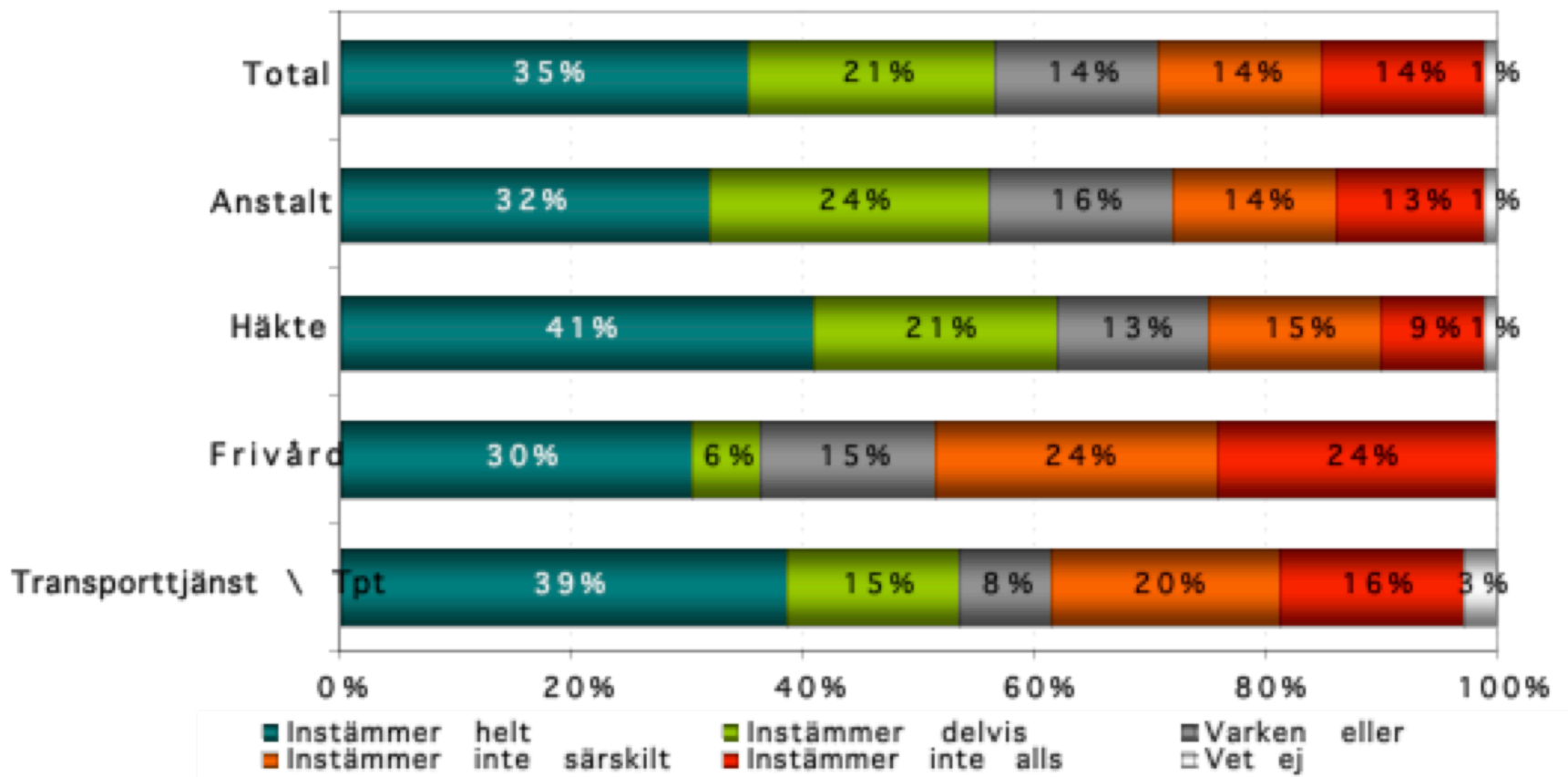
Vilken arbetsmiljöfråga tycker du att man ska prioritera att komma till rätta med i första hand?

Bas: Samtliga

Nästan sex av tio upplever att det förekommer våld eller hot om våld på sin arbetsplats

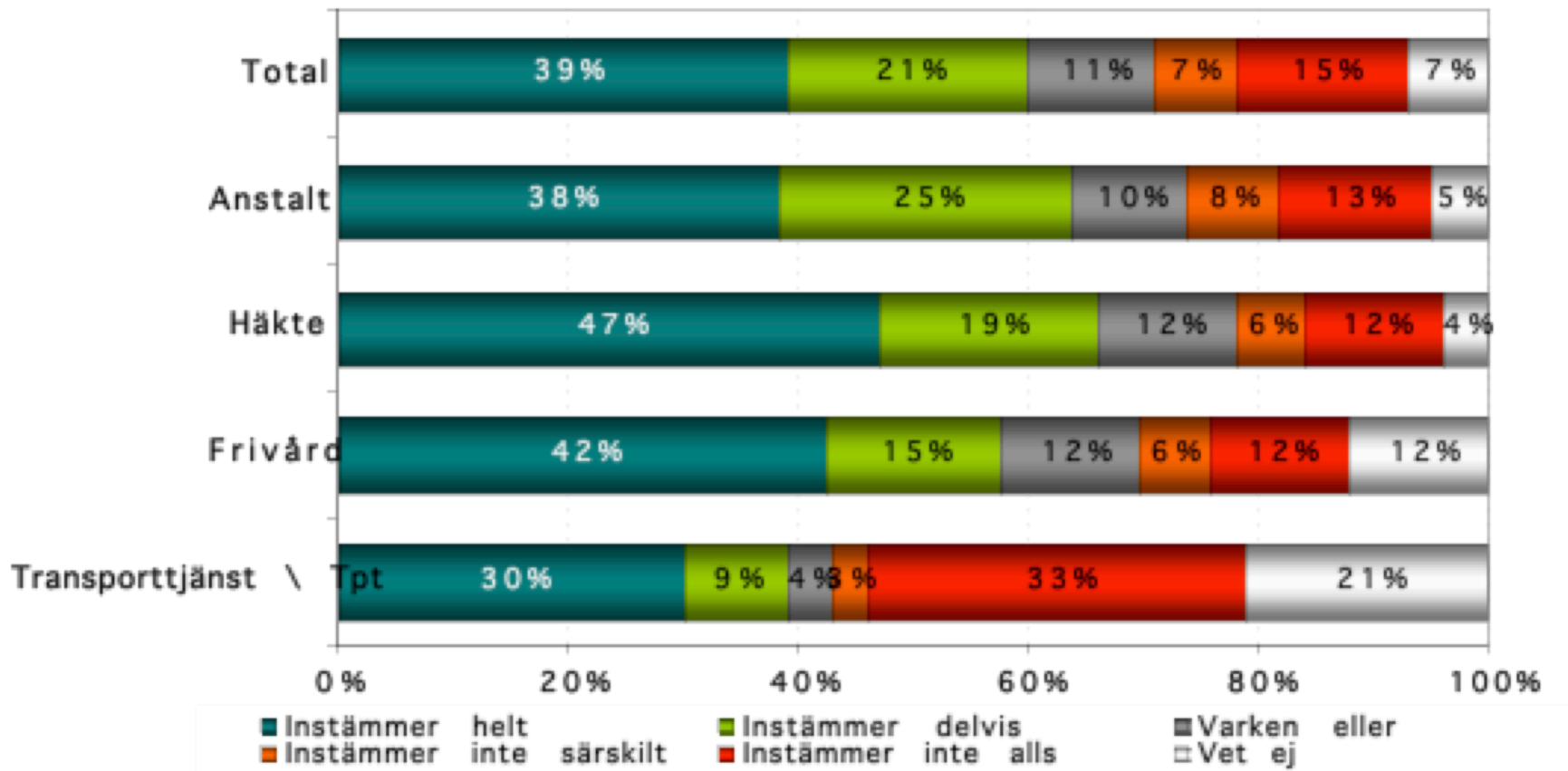
I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden... Det förekommer våld eller hot om våld på min arbetsplats

Bas: Samtliga

Sex av tio instämmer i att någon är utsatt för risk i samband med ensamarbete

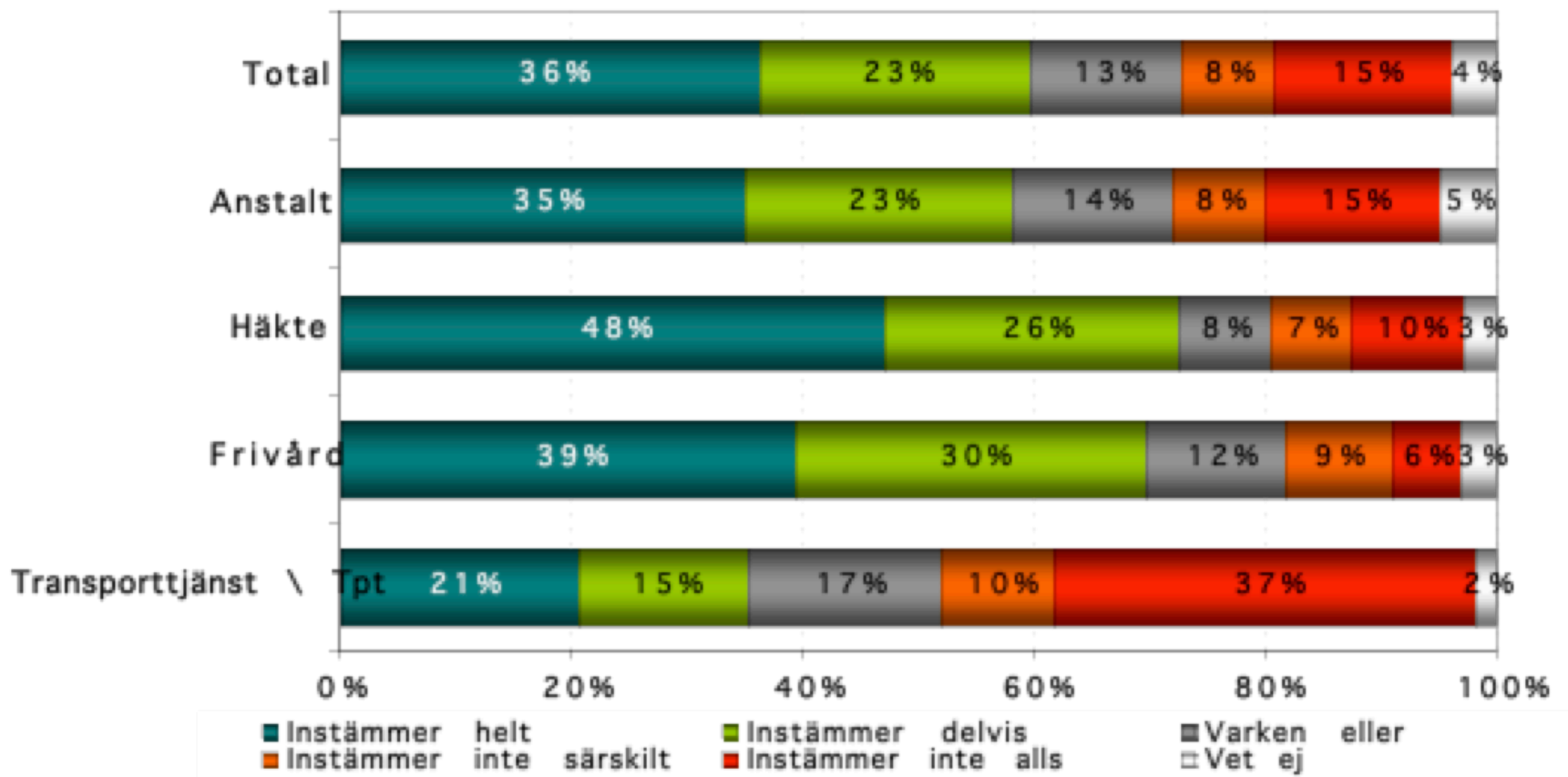
I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden... Det förekommer att någon är utsatt för risk i samband med ensamarbete

Bas: Samtliga

Sex av tio instämmer i att stressnivån har ökat det senaste året

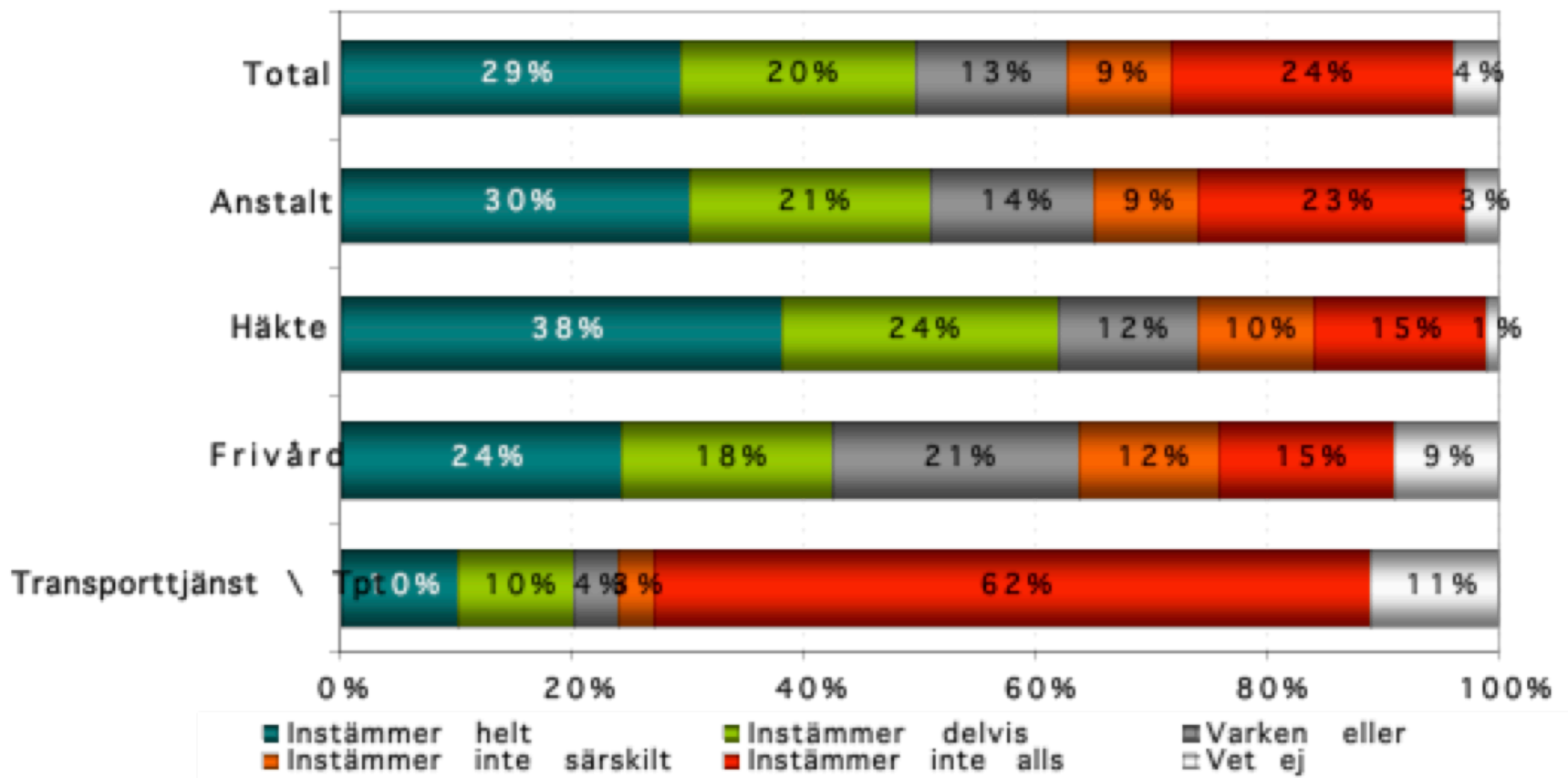
I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden... Stressnivån på min arbetsplats har ökat det senaste året

Bas: Samtliga

Varannan instämmer i att de är underbemannade vilket innebär ett hot mot säkerheten

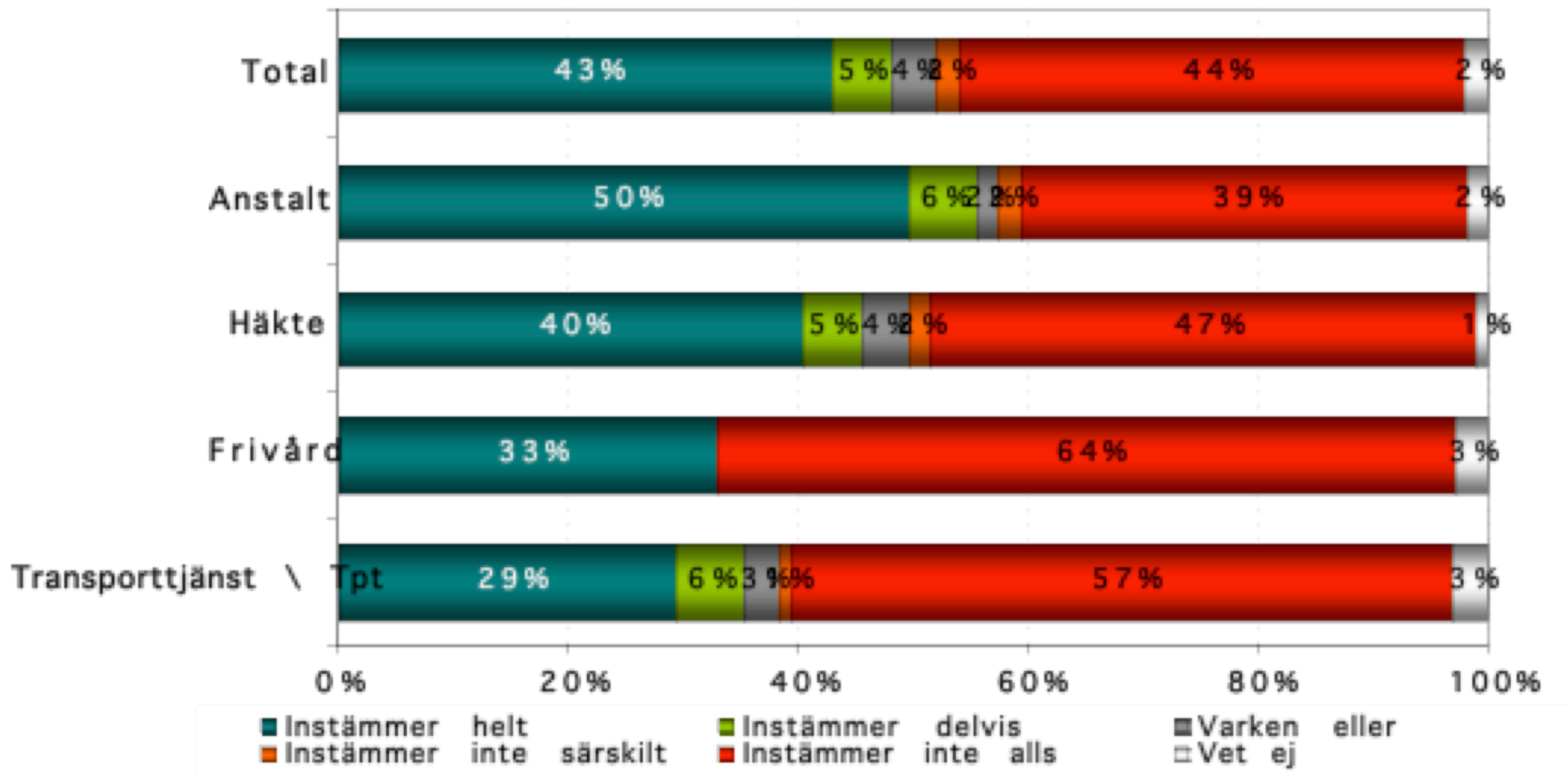
I vilken utsträckning instämmer du i följande påstående... Vi är underbemannade på min avdelning vilket innebär ett hot mot säkerheten

Bas: Samtliga

Varannan har deltagit i minst en beredskapsövning det senaste året

I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden... Jag har deltagit i minst en beredskapsövning det senaste året (ej brand)

Bas: Samtliga

Sammanfattning kriminalvården

- En av tre tycker arbetsmiljön har blivit sämre det senaste året.
- Fyra av fem tycker det är viktigt komma till rätta med ensamarbete.
- Drygt fyra av fem tycker det är viktigt att komma tillrätta med att allt färre vårdare ska göra allt mer.
- Varannan tycker det är viktigt att komma tillrätta med de negativa konsekvenser av den höga tekniska och fysiska säkerheten.
- Allt färre vårdare ska göra allt mer samt hot och våld ses som de viktigaste arbetsmiljöfrågorna att prioritera.
- Nästan sex av tio upplever att det förekommer våld eller hot om våld på sin arbetsplats.
- Sex av tio instämmer i att någon är utsatt för risk i samband med ensamarbete.
- Sex av tio instämmer i att stressnivån har ökat det senaste året.
- Varannan instämmer i att de är underbemannade vilket innebär ett hot mot säkerheten.
- Varannan har deltagit i minst en beredskapsövning det senaste året.